

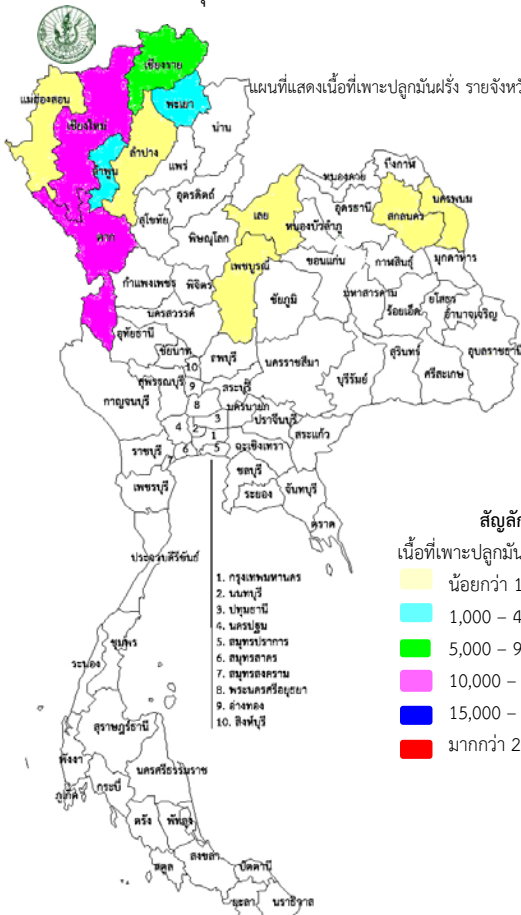
มันฝรั่ง

ชื่อไทย : มันฝรั่ง

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Potato

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Solanum tuberosum*.

โดย นางวิภา ปักกาสาตั้ง
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
กลุ่มส่งเสริมพืชผักและเห็ด

แหล่งผลิต^{1,2}

ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดตาก เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา ลำปาง แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัด สกลนคร นครพนม

จังหวัดที่ปลูกมาก ได้แก่ จังหวัดตาก เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา

สถิติการผลิตมันฝรั่งรวม ²	ปี พ.ศ.					
	2558		2559		2560	
ประเภทมันฝรั่ง	โรงงาน	สด	โรงงาน	สด	โรงงาน	สด
1.พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	44,742	4,202	34,777	5,110	35,482	2,376
2. ผลผลิต (ตัน)	115,141	10,522	105,988	13,790	101,080	6,023
3. ผลผลิต/ไร่ (กก.)	2,573	2,504	3,048	2,701	2,849	2,535
4. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	8,750	8,250	6,340	8,290	5,900	8,190
5. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)	13,070	15,290	12,430	15,490	11,760	17,500
6. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	4,320	7,040	6,070	4,120	5,860	9,310

ร้อยละของจำนวนผลผลิตที่ออกสู่ตลาด ตามระยะเวลา^{1,2}

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
10.60%	25.62%	35.90%	7.84%	0.42%	-	2.41%	7.99%	1.90%	1.77%	2.35%	3.20%

ส่งออก ปี 2560 ^{2,3}	ข้อได้เปรียบเสียเปรียบ สินค้าไทย	นำเข้า ปี 2560 ^{2,3}
<ul style="list-style-type: none"> - มันฝรั่งใช้สำหรับการเพาะปลูก จำนวน 536 กก. มูลค่า 115,298 บาท - มันฝรั่งทั้งหัว (สำหรับบริโภค) จำนวน 8 กก. มูลค่า 556 บาท - มันฝรั่งอื่น จำนวน 13.21 ตัน มูลค่า 1.13 ล้านบาท - มันฝรั่งแปรรูป จำนวน 1,690 ตัน มูลค่า 120.60 ล้านบาท - เฉพาะแป้งมันฝรั่งที่ปรุงแต่งหรือทำใช้ไม่ให้เสีย จำนวน 1,999 กก. มูลค่า 93,490 บาท 	<p>ได้เปรียบ : เกษตรกรภาคเหนือมีความชำนาญในการปลูกมันฝรั่ง ผลผลิตมีคุณภาพ เกษตรกรมีการทำสัญญาข้อตกลง ทำให้มีเสถียรภาพทางราคา และโรงงานแปรรูปผลผลิตกำลังขยายกำลังการผลิต</p> <p>เสียเปรียบ : ต้นทุนการผลิตสูง และต้องนำเข้าหัวพันธุ์จากต่างประเทศ อาจทำให้การผลิตผกผันได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มันฝรั่งใช้สำหรับการเพาะปลูก จำนวน 5,601.71 ตัน มูลค่า 143.68 ล้านบาท - มันฝรั่งอื่น จำนวน 359.47 ตัน มูลค่า 12.20 ล้านบาท - มันฝรั่งแปรรูป จำนวน 51,546.79 ตัน มูลค่า 1,860.53 ล้านบาท - เฉพาะแป้งมันฝรั่งที่ปรุงแต่งหรือทำไว้ไม่ให้เสีย จำนวน 2,353.99 ตัน มูลค่า 113.44 ล้านบาท
<p>ประเทศคู่ค้าของไทย</p> <p>เมียนมาร์ อเมริกา ลาว ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สิงคโปร์ กัมพูชา</p>	<p>ประเทศผู้ผลิตสำคัญ ปี 2559²</p> <p>จีน ผลผลิต 99,122 ตัน</p> <p>อินเดีย 43,770 ตัน</p> <p>รัสเซีย ยูเครน อเมริกา</p>	<p>ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ²</p> <p>จีน</p>

ที่มา : ข้อมูลกรมส่งเสริมการเกษตร¹ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร² กรมศุลกากร³

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหาข้อจำกัด	แนวทางการพัฒนา/แก้ไข
<p>ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ผลิตมันฝรั่งทอดกรอบอันดับหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณการความต้องการมันฝรั่งเพื่อแปรรูปในประเทศไทย ปี 2557 มีจำนวน 170,000 ตัน ขณะที่เกษตรกรไทยสามารถผลิตได้ประมาณ 123,000 ตัน ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานแปรรูปในประเทศ ประกอบกับการเปิดตลาดในกลุ่มประเทศ AEC จึงคาดว่าจะมีฐานการบริโภคมันฝรั่งแปรรูปเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลดีกับเกษตรกรไทย</p> <p>การปลูกมันฝรั่งในประเทศไทย ร้อยละ 90 อยู่ภายใต้ระบบสัญญาข้อตกลง ที่มีการประกันราคารับซื้อที่แน่นอนกับบริษัทแปรรูปผลผลิตมันฝรั่ง ทำให้ระบบการผลิตมีความมั่นคงทั้งในส่วนของเกษตรกรผู้ปลูกและภาคเอกชน เป็นการจัดปัญหาความไม่แน่นอนของรายได้ของเกษตรกรและปัญหาปริมาณของสินค้าล้นตลาด ทำให้ทุกภาคส่วนมีความมั่นใจที่จะทำการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิต และขยายพื้นที่ปลูกและการลงทุนในธุรกิจมันฝรั่งแปรรูป</p>	<ul style="list-style-type: none"> • วัตถุดิบมันฝรั่งเพื่อการแปรรูป มีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานแปรรูป ทำให้มีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศต่างๆ ที่การเจริญเติบโตของธุรกิจมันฝรั่งได้ขยายตัวทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน • ต้นทุนการผลิตสูง • การผลิตหัวพันธุ์ไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ • หัวพันธุ์ภายในประเทศให้ผลผลิตน้อยกว่าหัวพันธุ์จากต่างประเทศ • พบโรคระบาดในมันฝรั่ง ทำให้ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตลดลง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง พันธุ์โรงงาน ที่มีระบบสัญญาข้อตกลง (Contract Framing) 2. ประสานกับภาคเอกชนเข้าร่วมในการทำสัญญาข้อตกลง เพื่อส่งเสริมและรับซื้อผลผลิตของเกษตรกร ไม่ให้เกิดปัญหาด้านการตลาด 3. ทดสอบและส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานในบริเวณพื้นที่เพาะปลูกกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำแม่กลอง 4. อบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมันฝรั่งพันธุ์โรงงานให้กับเกษตรกร 5. จัดทำแปลงทดสอบสายพันธุ์ที่เหมาะสมในบริเวณแหล่งส่งเสริมการปลูกแหล่งใหม่ เป็นโครงการนำร่องในพื้นที่ใหม่ 6. ศึกษาและส่งเสริมการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งเพื่อลดการนำเข้าและเป็นการเพิ่มจำนวนหัวพันธุ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร 7. ส่งเสริมวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) เพื่อป้องกันการระบาดของศัตรูพืช และการดื้อยาของโรคและแมลง